

Opłacalność produkcji bydła mięsnego

Autor: Elżbieta Sulima

Data: 24 grudnia 2015

Produkcja bydła mięsnego to jedna z gałęzi rolnego biznesu. Czy opłacalna? Jeżeli przyjmiemy, że miernikiem będzie dodatni wynik porównania ceny sprzedaży bydła i poniesionych kosztów, odpowiedź będzie pozytywna. Czy jednak zysk jest satysfakcjonujący dla polskich rolników?

Dane statystyczne świadczą o tym, że stan populacji żeńskiej bydła mięsnego wzrósł – w 2004 r. wyniósł 13 809 szt., a w 2013 r. 18 573, czyli na przełomie 9 lat **pogłowie to wzrosło o 34,49%**. Mogłoby to wskazywać, że rolnicy uważają hodowlę bydła za opłacalną. Jak to jednak sprawdzić?

Co trzeba wiedzieć o ekonomice produkcji bydła mięsnego?

O czynnikach opłacalności hodowli bydła mięsnego można długo dyskutować. Jest ich wiele. Upraszczając, z jednej strony są to **koszty produkcji zwierzęcej**, uzależnione od wielkości stada, dostępu do użytków zielonych (UZ), a z drugiej **ceny zbytu**.

Rentowność to parametr mierzący efektywność ekonomiczną wyrażaną relacją efektów do nakładów.

1. **Wielkość posiadanych użytków zielonych** to podstawowy warunek wielkości stada. Bydło ras mięsnych nie ma wygórowanych wymagań paszowych. Baza paszowa może pochodzić z nieużytków lub gleb o niskiej, a nawet bardzo niskiej jakości. UZ mogą być w dodatku własne bądź wdzierżawione.

2. **Wielkość stada** warunkuje opłacalność tego biznesu. Ze względu na to, że im wyższa skala produkcji, tym i rentowność ma szanse być wyższa (przy założeniu wzrostu sprzedaży, ewentualnie wzrostu cen zbytu, przy stałości lub spadku kosztów).

3. Od **rasy bydła** zależy cena sprzedaży. Wybór rasy powinien być więc przemyślany przez rolnika. Popularne rasy w Polsce to: **Angus, Charolaise, Hereford, Limousine, Simentaler**. Należy pamiętać jednak, że różnią się one między sobą: możliwością przystosowania się do warunków środowiskowych, sprawnością wycieleń, udziałem mięsa w tuszy, wydajnością rzeźną.

Trudne jest np. wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych wśród rasy Limousine, ponieważ ma ona

silnie rozwinięty instynkt stadny. Z drugiej strony właśnie wśród Limousine porody krów są lekkie, tzn. że rodzą same, bez pomocy ludzi, a ze względu na ich dużą mleczność odchow młodzieży jest bardzo dobry.

(fot. AgroFoto.pl, użytkownik: elku87)

Wśród ras bydła mięsnego są również takie rasy, które wymagają relatywnie wyższej **intensywności żywienia i lepszych warunków utrzymania** (Charolaise), oraz takie jak: Simentaler i Angus, które mają mniejsze wymagania w tych kwestiach.

Najbardziej popularna w Polsce i chętnie kupowana za granicą jest rasa Limousine (udział w populacji bydła ponad 70%), dalszą pozycję zajmuje Charolaise (udział w populacji bydła blisko 15%), pozostałe rasy to udział rzędu 4–5%.

4. **Ważne są dobre ceny zbytu.** Bardzo istotnym problemem jest brak stabilizacji ceny. Ma na to wpływ np. brak umów kontraktacyjnych, wprowadzony wcześniej zakaz uboju rytualnego, występujące trudności z eksportem. Aby utrzymać się na rynku, trzeba zatem pamiętać o trendach, np. że Limousine, Hereford, Aberdeen-angus, Charollaise to rasy **chętnie skupowane i eksportowane** (80% bydła trafia na eksport), czyli takie, w które w tym momencie warto inwestować.

(fot. AgroFoto.pl, użytkownik: Mariusz25)

5. **Koszty utrzymania** bydła mięsnego są niższe niż mlecznego. Wiąże się to m.in. z możliwością trzymywania bydła w oborze o niskim standardzie (opasy znoszą niską temperaturę), niższymi kosztami weterynaryjnymi (mniej wizyt), brakiem konieczności kupowania sprzętu specjalistycznego (m.in. dojarki).

6. **Pracochłonność** w produkcji bydła mięsnego jest niższa w porównaniu z pracą przy bydle mlecznym.

7. Większej opłacalności produkcji bydła mięsnego sprzyja też **zakładanie grup producenckich**,

których siła negocjacyjna jest wysoka. Producenci pasz mogą im oferować ceny znacznie korzystniejsze, bo niższe.

8. Zwiększaniu hodowli bydła mięsnego mogą służyć **dopłaty**.

Powiększanie zysków

Należy również podkreślić, że dochody ze sprzedaży bydła mięsnego występują **1–3 razy do roku**. Opłacalność będzie więc wynikiem zależności kosztów produkcji i popytu na bydło, po określonych cenach rynkowych. Sprzedaż powinna zrekompensować koszty i przynieść oczekiwany zysk. Zniechęcać może fakt, że **na początku produkcji przychody są niskie** i to, że przy 1 szt. bydła mięsnego rentowność jest niższa w porównaniu z 1 szt. bydła mlecznego. Chcąc zminimalizować nakłady, należy dążyć więc do maksymalnego dostosowania produkcji do posiadanych warunków funkcjonowania gospodarstwa, w tym finansowych.

Optymalny kierunek maksymalizacji zysków to obniżanie kosztów produkcji lub/i powiększanie skali produkcji bądź stabilizowanie kosztów produkcji i powiększanie sprzedaży.

Można powiedzieć, że **są 2 kierunki rozpoczynania produkcji bydła mięsnego**, które dotyczą zakładania stada.

Pierwszy sposób jest czasooszczędny. Mamy z nim do czynienia, gdy rolnik dysponuje dużym kapitałem wstępnym i można szybko rozpocząć produkcję. Można wówczas kupić materiał hodowlany czystej rasy i szybko założyć księgi hodowlane, co umożliwi w przyszłości jego sprzedaż. Zwiększenie sprzedaży czystych ras gwarantuje również dobrą cenę i potencjalne zwiększenie zysku.

Drugi sposób jest długotrwały, bo trwa nawet 10 lat, ale jest mniej kosztowny. Rolnik zajmuje się wówczas krzyżowaniem ras. Rasa wypierana jest zastępowana rasą wypierającą. Polskie opasy to najczęściej rasy mieszane, głównie z rasą Limousine, lub hodowane cielęta krów mlecznych rasy holsztyno-fryzyjskiej.

(fot. AgroFoto.pl, użytkownik: Tomas1987)

Szacunkowe koszty produkcji bydła mięsnego:

Czas produkcji 17 miesięcy = 510 dni (30 dni × 17 miesięcy), **nakład pracy własnej jest pominięty.**

1. **Cielak:** cena średnia to 600 zł za 2-tygodniowego cielaka;
2. **Mleko lub produkt mlekopodobny:** 6 l na dobę × 55 dni × 1,50 zł = 495 zł;
3. **Śruta:** 4 kg × 510 dni × 0,90 zł = 1836 zł;
4. **Siano lub kiszonka:** 4 kg × 510 dni = 2040 kg, czyli 6,5 beli siana × 60 zł = 390 zł;
5. **Kiszonka z rzepaku:** 9 kg × 510 dni × 0,12 zł = 550 zł;
6. **Kiszonka z trawy:** 6 kg × 510 dni = 3060 kg, w przybliżeniu to 7 bel × 65zł = 455 zł;
7. **Woda:** średnio 30 l to 40 zł.

KOSZTY (razem): 600+495+1836+390+550+455+40=4366 zł.

Przykładowym zwierzęciem, które generuje nasze koszty, jest **byk mięsny rasy Limousine**, który osiągnął wagę 600 kg. Sprzedajemy tę sztukę na [aukcji](#) po obecnych cenach: 10,5 zł (z VAT) za 1 kg (średnia cena bydła w 2015 r. to 10,24 zł/kg). Cena sprzedaży **600 kg × 10,5 zł = 6300 zł.**

ZYSK: 6300-4366=1934 zł

Zysk na miesiąc $1934:17=113,76$ zł

Należy w tym miejscu podkreślić, że w 3 kwartale 2015 r. przeciętne wynagrodzenie według danych [GUS](#) wyniosło w Polsce **3895,33 zł**. Ile więc szacunkowo miesięcznie trzeba by sprzedać sztuk bydła, aby uznać hodowlę za opłacalną?

Policzmy: 3895,33 zł : 113,76 zł = 34,24 szt.

Przyjmując najniższą cenę skupu, zysk jednostkowy wyniesie: $600 \text{ kg} \times 6,5 \text{ zł} = 3900 \text{ zł}$.
 $3900-4366=-466$ zł, produkcja staje się więc nieopłacalna.

Koszt wyprodukowania 1 kg wynosi bowiem: $4366 \text{ zł} : 600 \text{ kg} = 7,27 \text{ zł/kg}$.

Jest to próg opłacalności produkcji 1 byka. Jeżeli cena sprzedaży za 1 kg jest wyższa od progu opłacalności, oznacza to potencjalny zysk.

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-
-
-
-

Submit Rating

Ocena 4.1 / 5. Liczba głosów 7

Na razie brak głosów. Możesz być pierwszy!

```
{ "@context": "http://schema.org", "@type": "CreativeWorkSeries", "aggregateRating": { "@type": "AggregateRating", "bestRating": "5", "ratingCount": "7", "ratingValue": "4.1" }, "image": "https://www.agrofakt.pl/wp-content/uploads/2015/12/bydlo1.jpg", "name": "Opłacalność produkcji bydła mięsnego", "description": "Opłacalność produkcji bydła mięsnego" }
```